

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica	Batxillerat / Grau en Història, Arqueologia i Arts cristianes				
Titulació oficial	Baccalaureatus in Historia, Archaeologia et Artibus Christianis: equivalent al títol universitari oficial de Graduat [BOE 22/04/2015]				
Assignatura	1G2010 - 1CP002 INTRODUCCIÓ A L'ARXIVÍSTICA				
Any	2021-22	Curs	Primer / Curs Pont	Valor lectiu	3 ECTS
Període lectiu	Segon semestre	Hores setmanals	2	Cicle	Primer - Grau
Professor/a	Dtnd. Alexis Serrano			Llengua	Català

Descripció/Justificació

El curs es proposa per finalitat assolir una primera aproximació general al món dels arxius i de la disciplina arxivística des dels seus orígens fins als nostres dies. La complementaritat de l'arxivística fa que l'assignatura pugui anar adreçada no només a aquells que consideren l'arxivística com una sortida professional sinó a tots aquells alumnes que segueixen els cursos curriculars d'art i d'història ja que pot donar-los eines per desenvolupar recerques i conèixer el gran valor testimonial dels fons històrics i la importància dels documents que s'hi conserven per la recerca i la divulgació de coneixements.

Requisits i orientacions prèvies

L'assignatura d'Introducció a l'arxivística és, tal vegada, una de les més interdisciplinàries de tot el currículum d'història ja que aporta eines no només a nivell teòric sinó també pràctiques que permeten l'alumne una doble orientació, la d'usuaris avançats d'arxius i centres de documentació i una possible orientació laboral en l'àmbit dels arxius. Per bé que per cursar l'assignatura no es requereix un nivell previ es recomanable un cert grau de coneixement del llatí així com també una certa familiarització amb paleografia.

Objectius

Generals:

- Obtenir una idea bàsica entorn de la disciplina la seva història així com també la de les institucions productores de documentació.
- Conèixer els arxius patrimonials com a resultat de l'evolució història d'occident.
- Aproximació als principals mètodes de la gestió documental i arxivística.
- Importància de la interdisciplinarietat en l'àmbit de les ciències de la informació i la comunicació.

Específics:

- Copsar la importància de la arxivística i dels arxius no només com eines al servei de la història sinó com a instruments per al bon funcionament de les institucions que els generen en pro del servei públic i de la transparència.
- Coneixement dels diferents tipus d'arxius i documents (eclesiàstics, notariais, judicials, administratius, familiars, nobiliaris, empresarials...)
- Estudi sistemàtic de les diferents etapes de l'arxivística des de l'aparició de l'escriptura fins l'adveniment dels documents electrònics i la inflació documental posterior a la II Guerra

Mundial).

- Discernir sobre els diversos tipus documentals i aplicar una correcta descripció i classificació.
- Conèixer les principals eines de descripció (guies, catàlegs, inventaris sumaris i analítics, índex, tesaaures...)

Competències

Competències transversals (genèriques):

- Capacitat de sistematitzar i organitzar-se l'estudi de la matèria (periodització de l'estudi, elaboració de les pràctiques plantejades pel professor...)
- Capacitat d'anàlisi i síntesi en l'elaboració dels comentaris de documents.
- Potenciació de l'esperit crític.

Competències específiques:

- Tenir presents i diferenciar les diferents accepcions dels conceptes "arxiu" i "fons".
- Conèixer les principals normes i lleis que afecten l'arxivística i la gestió documental a Catalunya, Espanya i a l'àmbit de l'església universal.
- Identificar els diferents tipus de fons i documents
- Assumir la integralitat de la disciplina arxivística en els sistemes de Gestió documental.
- Coneixement de les diferents eines específiques de la disciplina quant a conservació, descripció, cicle de vida dels documents, avaluació...

Continguts

Tema 1. La ciència arxivística. Les ciències afins. La biblioteconomia i la documentació i les altres disciplines complementàries de l'arxivística (paleografia, diplomàtica, numismàtica, datació, sigil·lografia, heràldica, vexil·lologia...). La història dels arxius

Tema 2. Definicions i conceptes bàsics de la disciplina. Principis i normativa de l'arxivística moderna i els organismes internacionals rectoris i reguladors. Els col·lectius dels professionals.

Tema 3. Agrupacions documentals (Fons, seccions, sèries, Unitats documentals compostes i simples). La classificació i la descripció: La NODAC (Norma de Descripció Arxivística de Catalunya). La conservació, restauració, la preservació, seguretat, accés la transparència, el servei públic i divulgació de la documentació. Els documents electrònics i els documents analògics digitalitzats.

Tema 4. Els sistemes i els models arxivístics (definició i parts d'un sistema). El sistema arxivístics d'Espanya i de Catalunya i els centres d'aquest darrer.

Tema 5 Fons i documents d'Institucions eclesiàstiques. Fons i documents dels arxius catedralicis, diocesans, parroquials, monacals i de les congregacions religioses i de l'Arxiu Secret Vaticà)

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

- En cada bloc temàtic s'exposaran les línies generals del temari i es posaran exemples.
- Es proposaran bibliografia científica específica així com altres textos, legislatius, tècnics...
- S'organitzaran sortides a nivell grupal a alguns centres arxivístics.

Avaluació

Críteris d'avaluació:

- Comprovació dels objectius i estratègies assolides a través de la tutoria personalitzada, el treball i l'examen.
- Valoració de la participació a la classe i a les activitats proposades.
- Es valorarà la originalitat i genuïnitat del treball pràctic.
- Es valorarà l'assistència a seminaris, simposis, conferències o activitats complementàries relacionades amb l'assignatura.

Tècniques d'avaluació:

- Les competències genèriques s'avaluaran en la tutoria personalitzada, la participació a classe i els treballs i podran pujar la nota final en funció de la proactivitat del alumne.
- Les competències específiques s'avaluaran:
 - o Per un examen final escrit puntuat sobre 10 (50% de la nota final) format per:
 - 10 preguntes breus (0,5 punts per cada pregunta)
 - Un supòsit pràctic (5 punts)
 - o El treball obligatori puntuat sobre 10 (50% de la nota final)

nota: Per superar l'assignatura s'haurà d'assumir almenys un 2,5 al treball i un 2,5 a l'examen.

Bibliografia bàsica

El professor passarà la bibliografia específica de cada tema.

Diccionaris

Dictionary of Archival Terminology. 2a. ed. CIA/ICA, (1988)

Dictionnaire des Archives. Afnor, (1991)

Diccionario de la Real Academia Española de la Lengua. 22ª ed (2001)

Diccionario de Terminología Archivística. Ministerio de Cultura, (1993)

Manuals

Capell i Garriga, Emilia i Corominas i Noguera, Mariona (coord.) (2009): *Manual d'Arxivística i Gestió Documental*. Barcelona: Associació d'Arxivers de Catalunya.

Roberge, Michel (1993): *La gestió dels documents administratius*. Barcelona: Diputació de Barcelona / AAC.

Rousseau, Jean-Ives, Couture Carol (2003): *Les fondements de la discipline archivistique*. Collection Gestion de l'Information. Quebec: Université du Québec, 2003.